

Õiguskantsler

Teie 27.04.2020 nr

Meie 29.05.2020 nr 7-4/200734/2003144

Toetuse taotlemisel esitatud tõendite eesmärgipärane hindamine

Austatud avaldaja

Palusite kontrollida maaeluministri määruses „[Põllumajandusliku tegevusega alustava noore ettevõtja toetus](#)“ sätestatud põllumajanduslaselise töökogemuse nõudega seonduvat ja hinnata töökogemuse arvestamisel Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ameti (PRIA) praktika vastavust hea halduse tavale. Teie küsimustele vastamiseks andsid selgitusi ka PRIA ja Maaeluministeerium.

Kui toetuse taotleja on esitanud tõendid põllumajanduslaselise töökogemuse tõendamiseks, siis tuleb PRIA-l neid haldusakti andmisel arvesse võtta¹ ja hinnata taotleja töökogemust sisuliselt, lähtudes toetuse andmise eesmärgist. Nii toimides järgitakse ka hea halduse tava.

Noore alustava ettevõtja toetus on Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist antav maaelu arengu toetus. Riigikogu on seaduses volitanud maaeluministrit kehtestama toetuse andmise ja kasutamise tingimusi ning korda, mis on kooskõlas maaelu arengukavaga (Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse ([ELÜPS](#)) § 67 lg 2). Toetuse eesmärk on soodustada põllumajanduses pädevate ja töökogemusega noorema põlvkonna juhtide suuremat osalemist põllumajandustootmises (tulenevalt [Eesti maaelu arengukavast 2014–2020](#)).

Toetuse taotlejal tuleb toetuse saamiseks asuda tegutsema põllumajandusliku majapidamise juhina. Põllumajanduslikud majapidamised on Euroopa Liidu (EL) määruse [1307/2013](#) artikli 4 lõike 1 punkti b kohaselt kõik põllumajandustootja juhitud ja põllumajanduslikuks tegevuseks kasutatavad üksused. Põllumajanduslikuks tegevuseks loetakse EL määruse nr [1307/2013](#) artikli 4 lõike 1 punkti c kohaselt põllumajandustoodete kasvatamine või tootmine (sh saagikoristus, lüpsikarja pidamine, põllumajandusloomade aretamine ja pidamine) või põllumajandusmaa hoidmine karjatamiseks või harimiseks sobilikus seisukorras või minimaalne tegevus põllumajandusmaal, mis on looduslikult karjatamiseks või harimiseks sobilikus seisukorras.

Ministri määruse nõue, et toetuse taotlejal peab olema töökogemus põllumajanduses, on põhjendatud, kuna EL määruse nr [1305/2013](#) artikli 2 lõike 1 punkti n kohaselt on noor põllumajandustootja taotluse esitamise hetkel kuni 40 aasta vanune inimene, kellel on vastavad ametialased oskused ja teadmised ning kes asub esimest korda tegutsema põllumajandusliku

¹ Vt [RKHKo3-3-1-82-03](#), p 17.

majapidamise juhina. Põllumajandusharidus ja töökogemus sellel alal aitab tagada, et toetuse saajatel on head alusteadmised põllumajandusettevõttes alustamiseks ja jätkamiseks.

Toetuse taotlemisel on nõutud põllumajandusalast töökogemust või selle omandamist 36 kuu jooksul arvates taotluse rahuldamisest ([määruse](#) § 2 lg-d 4 ja 5). Senist töökogemust arvestatakse juhul, kui taotleja on töötanud põllumajandusettevõttes ja ta esitab vastavad dokumendid (vt määruse [seletuskirja](#)). Põllumajandusalaseks töökogemuseks võib pidada näiteks ka põllumehi teenindavas ettevõttes töötamise kogemust, kui töö oli seotud otseselt sööda- või silovarumise teenuse osutamisega, teravilja koristamisega või kuivatamisega või muu sellise otsese põllumajandusliku tegevusega. Kui töökogemus on saadud vahendusteenuse osutamisega või ainult põllumajandussisendite müügi, siis ei ole tegemist põllumajanduskogemusega.

Taotleja töökogemust tuleb hinnata seega sisuliselt, mitte vaid formaalselt põllumajandusettevõttes töötamisena. Määruse väljatöötaja kinnitusel on oluline taotleja põllumajandusliku tegevusega seotud töökogemus, mis annab noorele ettevõtjale piisava ettekujutuse põllumajandussektori töö eripäradest. Maaeluministeriumi kinnitusel on põllumajandussektori eripära eelkõige suur sõltuvus kliimast ja seega on oluline osata kliimaga seotud riske maandada. Peale selle on põllumajandussektoris olulisel kohal mitmete nõuetega arvestamine: näiteks oskus arvestada keskkonna-, toiduohutus- ja loomade heaolunõuetega.

Haldusmenetlus peab olema eesmärgipärane ja efektiivne (haldusmenetluse seaduse ([HMS](#)) § 5), lähtudes toetuse andmise eesmärgist. PRIA võib oluliste asjaolude väljaselgitamiseks kasutada mitme registri andmeid, aga registrikanne on vaid üks võimalik tõend taotleja töökogemuse tõendamiseks². PRIA-l tuleb hinnata taotleja töökogemust igal üksikjuhtumil eraldi ja kõiki asjassepuutuvaid tõendeid kogumis.

Taotleja peab esitama tõendid, mis kirjeldavad tema senist põllumajandusalast töökogemust (HMS § 38 lg 3 ja määruse § 9 lg 2 p 1). Määruse § 9 lg 2 p 1 kohaselt võib töökogemust tõendavate dokumentidena esitada õppekava alusel praktika läbimist tõendava dokumendi või töölepingu või tööraamatu ära kirja või selle väljavõtte. HMS § 38 lg-s 2 on loetletud veel tõendeid, mis võivad olla asjakohased tõendamaks taotleja töökogemust. Põllumajandusalaseid töökogemusi on võimalik saada mitmes vormis töötades, näiteks töövõtulepinguga, käsunduslepinguga, juhatuse liikme lepinguga, FIE-na tegutsedes, avalikus teenistuses jne.

Taotleja esitatud andmeid ja töölepinguid ei saa jätta tähelepanuta ega kaalumata pelgalt seetõttu, et taotleja tööandja ettevõtte äriregistri andmetes ega majandusaasta aruandes ei ole ettevõtja põhitegevusalana või kõrvaltegevusalana Eesti Majanduse Tegevusalade Klassifikaatori (EMTAK) koodi järgi just põllumajandusvaldkonda. Taotleja töökogemuse eesmärgipärasuse üle otsustades tuleb hinnata taotleja töökogemust sisuliselt, mitte formaalselt. Põllumajandusalaseid töökogemusi on võimalik saada mitmetes ettevõtluse ja avaliku sektori valdkondades, näiteks turismialal, infotehnoloogia valdkonnas ja haridusvaldkonnas tegutsedes. Samuti on põllumajanduses võimalik saada erinevaid töökogemusi, näiteks raamatupidajana, sekretärina jne.

Menetlusosalisel on õigus olla ära kuulatud. See tähendab, et haldusorgan peab menetlusosalise ära kuulama ning tema esitatud teabe haldusakti andmisel arvesse võtma³. Nii toetuse maksmise kui ka toetuse maksmisest keeldumise otsus ([määruse](#) § 16) peab vastama HMS § 54 nõuetele.

² Vt [RKHKo 3-3-1-37-01](#), p 3.

³ Vt [RKHKo 3-3-1-82-03](#), p 17.

Õiguspärane haldusakt peab olema antud kaalutusvigadeta, seega tuleb taotleja töökogemuse hindamisel lähtuda toetuse andmise eesmärgist.

Kui taotleja tõendatud töökogemust ei saa arvestada toetuse andmisel, siis tuleb taotlejale sisuliselt põhjendada, miks tema töökogemus ei vasta toetuse andmise eesmärgile. Taotlejal peab olema võimalus anda omakorda PRIA seisukohtade suhtes selgitusi, esitada vastuväiteid ja tõendeid⁴. Kui taotleja töökogemus on seotud põllumajandusliku tegevusega, mis on andnud ettekujutuse põllumajandussektori eripäradest, siis vastab taotleja töökogemus toetuse andmise eesmärgile: soodustada põllumajanduses pädevaid ja töökogemusega noorema põlvkonna juhte osalema põllumajandustootmises.

Tänan Teid olulise küsimuse eest.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Teadmiseks: Maaeluministerium, PRIA (avaldaja isikuandmeteta)

Marje Kask 6 93 8427
marje.kask@oiguskantsler.ee

⁴ Vt [RKHKo 3-3-1-80-06](#), p 21.